Greaua naștere a Unirii

General brigadă (r) **Grigore BUCIU**
vice-președinte al Asociației Naționale Cultul Eroilor "Regina Maria"
- *România Eroică* nr. 1 (56) - Serie noul 2018, p. 5-6

Unirea este cel mai bun lucru care li s-a putut întâmpla românilor în întreaga lor istorie. Ea n-a fost însă o simplă întâmplare. A fost rezultatul unui joc politic inteligent dus într-o conjunctură primejdioasă, prin asumarea unor riscuri enorme. Imperiile se destrămau în jurul României sau se transformau radical şi dramatic, cum s-a petrecut în Rusia, dar românii n-au putut avea siguranţa că idealul lor se va împlini. Ba mai mult, după victoriile de la Mărăşeşti, Mărăşti, Oituz, din vara anului 1917, care au înclinat balanţa războiului în sud-estul Europei, demonstrând că şi experimentata maşinărie de război germană poate fi învinsă, România nu s-a putut bucura de rezultatele victoriei. Prin evenimentele care au urmat, a intrat într-o zonă de pericol suprem, văzând cu îngrijorare şi tristeţe că tot sacrificiul enorm pe care l-a făcut în anii de război ar putea rămâne gratuit, că toată măsura iscusinţei şi performanţei militare din porţile Moldovei a fost degeaba.

Rusia cuprinsă de flăcările revoluţiei nu mai era sigură, nu se mai putea conta pe ea ca partener de alianţă şi nici ca factor constitutiv al frontului de apărare.

Victoriile obţinute în acea vară au fost aproape în întregime ale românilor. Trupele ruseşti s-au implicat simbolic şi sporadic în luptă. Tocmai această vulnerabilitate a alianţei l-a făcut pe generalul Constantin Christescu să ezite în luarea deciziilor de luptă, ceea ce i-a adus înlocuirea de la comandă cu generalul Eremia Grigorescu, care va deveni eroul de la Mărăşeşti.

Cei un milion de soldaţi ruşi risipiţi în Moldova nu mai erau dispuşi să lupte pentru o cauză pe care nu o simţeau a lor. Pe ei îi interesa ce se întâmplă acasă, dreptatea socială clamată de bolşevici fiind pentru ei mai importantă decât apărarea naţională. Germanii ocupaseră Ucraina de nord, Kievul, şi impuneau condiţii. Ţarul cel uns de Dumnezeu cu autoritatea supremă de drept divin nu mai exista pentru a ţine în mână popoarele imperiului.

Disciplina era sub orice critică, ofiţerii pierzându-şi autoritatea asupra soldaţilor, ca efect al unei decizii a guvernului provizoriu. Trupele în dezordine plecau acasă, făcând în Moldova o mulţime de silnicii. Ba mai mult, se scindaseră în două, în funcţie de simpatiile politice şi se luptau între ele, transferând astfel războiul lor civil în România. Episodul cu ocuparea Socolei de către trupele devenite bolşevice e semnificativ. Dezarmarea acestora de către o divizie română a atras ostilitatea Rusiei bolşevice.

Diplomaţii români de la Petrograd au fost arestaţi. Lenin a considerat România ostilă, i-a declarat un fel de război şi a hotărât sechestrarea tezaurului şi a valorilor româneşti refugiate la Odesa şi în alte părţi.

România, pusă în situaţia de a se apăra circular, în condiţiile în care nu avea trupe şi material de război suficiente, trebuia să facă faţă şi alungării paşnice a soldaţilor ruşi.

Cartea războiului nu se jucase în Vest. Nimeni nu ştia cum se va termina. Trădarea Rusiei prin armistiţiul separat şi prin pacea de la Brest-Litovsk punea sub semnul întrebării scopul final al războiului: destrămarea Imperiului austro-ungar. Germanii fac presiuni asupra României, privind încheierea armistiţiului şi apoi a păcii separate, în intenţia de a scoate România din război şi a o anihila ca stat. Deja se fac planuri în Vest de împărţire şi anexare.

Ţările Antantei, preocupate de interesele lor, propuneau părăsirea de către rege şi guvern a Moldovei şi retragerea armatei spre Odesa, în vederea unei probabile joncţiuni.

In aceste condiţii extrem de periculoase, politicienii români în frunte cu regele îşi joacă inteligent cartea naţională. Despre unire nu se mai putea vorbi, nici spera. De altfel, Brătianu avertizase de la început că intrăm în război pentru Ardeal, dar s-ar putea să pierdem războiul.

Regele era autoritatea supremă. Pentru a nu se implica, a predat conducerea armatei lui Averescu. Aşa nu era nevoit că semneze şi să oficializeze armistiţiul de la Focşani, încheiat pe 26 noiembrie, pe care-l hotărâseră în Consiliul de Coroană. Condiţiile erau grele,

dar ofereau o perioadă de acalmie, în aşteptarea unei victorii în Vest. Franţa şi Anglia s-au arătat deranjate de armistiţiu, dar n-au dat soluţii. Brătianu şi guvernul îşi dăduseră demisia pentru a avea argumente în negocierea păcii. Generalul Averescu devine prim-ministru, ia act de condiţiile impuse de germani pentru semnarea păcii. Erau devastatoare, cedarea Dobrogei, trecerea lanţului Carpatic în interiorul Austro-Ungariei, despăgubiri, spolierea fără ruşine a României. Averescu îşi dă demisia. Preia guvernul, cu acceptul Regelui Ferdinand, Alexandru Marghiloman, progerman, în ideea că ar putea trata cu germanii. Totul este în defavoarea României care abia mai respiră ca stat, redus la Moldova.

In aceste condiţii, Basarabia decide să se unească cu România, condiţionat de la început. E cel mai mare dar pe care românii şi l-au putut face lor înşişi, de-a lungul întregii istorii.

Germanii încurajează această unire din 27 martie 1918, sperând să diminueze astfel interesul României pentru Ardeal. Însă presează pentru încheierea păcii şi demobilizarea trupelor române. Ceea ce se şi întâmplă. Pacea e semnată în condiţiile impuse de Puterile Centrale, negocierile sunt formale, dar Regele şi Parlamentul nu o validează niciodată. Acest gest şi ordinul de mobilizare cu puţin înainte de căderea Puterilor Centrale ne-au salvat la tratativele de pace.

Nemţii nu s-au retras din România după semnarea păcii. Abia când Antanta îşi trece diviziile peste Dunăre, încep să părăsească teritoriul românesc.

Bucovina se uneşte cu România în condiţiile în care era disputată de Ucraina şi Austria, apoi de Ungaria, devenită roşie sub Bela Kun - în tendinţa de a se uni cu sovietele lui Lenin.

Unirea de la Alba Iulia a fost marea îndrăzneală şi reuşită a românilor. Voinţa unanimă a maselor de români stimulate de politicieni, preoţi şi dascăli, a făcut Unirea. Fără acest gest de autodeterminare, pe care Antanta nu-l putea nega dacă dorea dezmembrarea imperiilor ca efect al războiului, statul unitar român nu s-ar fi putut împlini.

Dar până la unirea efectivă şi instalarea administraţiei româneşti era încă drum lung. Graniţa Unirii stabilită de aliaţi pe Mureş. Românii au forţat şi au respins treptat autorităţile ungureşti. Graniţa cu Ungaria era pe aliniamentul Satu Mare - Ciucaş - estul Aradului, pe munţi adică. Bela Kun atacă şi românii resping atacul şi trec Tisa, ajungând la Budapesta. Nu e un război de cucerire ci de anihilare a bolşevismului şi a pretenţiilor lor asupra Ardealului unit cu România.

Dobrogea rămâne ocupată de bulgari prin condiţiile preliminare ale păcii de la Bucureşti, sârbii ocupă Banatul cu acordul Franţei. Toate acestea se întâmplă după ce românii din Ardeal, Banat, Bucovina, Basarabia îşi folosiseră dreptul la autodeterminare garantat de marile puteri învingătoare.

Unirea va deveni efectivă şi recunoscută abia după încheierea Tratatului de la Trianon, când într-adevăr toate provinciile istorice se limpezesc şi administraţia românească intră în funcţiune peste tot. Dar nu e linişte încă. Ucraina forţează graniţa şi în Basarabia şi în Bucovina. E nevoie ca armata română să alunge bandele de bolşevici nostalgici care nu se împacă, desigur, cu pierderea Basarabiei. Reţinerea tezaurului românesc pare a fi de fapt preţul Basarabiei.

Unirea românilor s-a născut greu, printr-un mare sacrificiu de război, printr-o mişcare politică abilă făcută printre pericole imense, cu riscuri de neimaginat.

Dacă stai să vezi întregul tablou al complicaţiilor de tot felul şi al mişcărilor ca pe tabla de şah, îţi vine să crezi că cineva de deasupra noastră, o forţă divină, a mişcat piesele cu premeditare, pentru a se împlini, în final, visul de unire.

Unirea - cea mai mare realizare a noastră - trebuie să o purtăm în suflet, să o ocrotim şi să facem din ţara noastră grădina în care să trăim mai bine, conduşi cum trebuie de conducători care cinstesc acest trecut dramatic al nostru.